

Samenvatting

De “Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022” beschrijft het streefbeeld van sociaal Maastricht-Heuvelland in 2022. Uitgelegd wordt op welke manier de regio de transformatie van het sociaal domein wil vormgeven en welke actieve rol gemeenten zien voor inwoners, maatschappelijke partners en henzelf. We doen een beroep op de inzet van alle Maastrichtenaars volgens het principe van zelfredzaamheid, waarbij mensen naar vermogen deelnemen aan de samenleving en voor elkaar zorgen. Daar waar dat niet lukt, zorgt de gemeente voor een vangnet, zodat geen enkele Maastrichtenaar in de problemen raakt.

De Toekomstagenda is het resultaat van een intensief samenspraaktraject met inwoners, bestuurders en raadsleden van de zes gemeenten, cliënten- en adviesraden en mensen werkzaam in het sociaal domein. Het bieden van brede inspraak was de laatste stap in dit proces. Het college heeft besloten akkoord te gaan met de geëvalueerde inspraakreacties en de aangepaste Toekomstagenda ter besluitvorming aan de raad aan te bieden.

Beslispunten

1. In te stemmen met de geëvalueerde inspraakreacties op de “Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022”
2. In te stemmen met bijgevoegd raadsvoorstel en daarmee de gemeenteraad te verzoeken:
 - a) De “Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022” vast te stellen.
 - b) Kennis te nemen van de geëvalueerde inspraakreacties op de “Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022”.
 - c) De einddatum van de vigerende beleidsplannen Wmo en Participatiewet te stellen op de datum dat de “Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022” wordt vastgesteld.

1. Aanleiding

Per 1 januari 2015 hebben grote veranderingen plaatsgevonden in het sociale domein. Gemeenten zijn verantwoordelijk geworden voor de jeugdzorg (Jeugdwet). Via de nieuwe Wmo 2015 zijn (opnieuw) taken uit de AWBZ naar de gemeenten overgeheveld en is nog meer de nadruk komen te liggen op maatwerk en het zorgvuldige tweezijdige proces om maatwerkoplossingen voor en samen met onze burgers te bereiken. En in de nieuwe Participatiewet zijn drie regelingen aan de onderkant van de arbeidsmarkt gebundeld, te weten de Wet Sociale Werkvoorziening, de Wajong voor tijdelijk en deels arbeidsongeschikten en de Wet Werk en Bijstand.

Voor al die taken krijgen gemeenten minder geld dan er voorheen voor beschikbaar was. Deze bezuinigingen verhogen de urgentie om de dienstverlening in het sociaal domein opnieuw vorm te geven en te laten aansluiten bij de transformatie van de samenleving die al eerder gestart is.

Gemeenten hebben in 2014 beleidskaders en/of – plannen vastgesteld over de afzonderlijke wetten c.q. decentralisaties. Deze hebben betrekking op het transitiejaar 2015 – waarin continuïteit van zorg en ondersteuning voorop staat - en schetsen ook beelden voor de periode daarna. Afgesproken is dat 2015 gebruikt zou worden om – via brede participatie – de toekomstvisie op de 3D's vorm te geven.

De zes gemeenten in Maastricht-Heuvelland zijn opnieuw samen opgetrokken in dit traject om te komen tot een zogenaamde Toekomstagenda. Er is gekozen voor een nieuwe aanpak – de zogenaamde EVI-methodiek (Ervaren, Verbeteren en Innoveren) – die uitgaat van co-creatie aan de voorkant van het proces. Hiermee wordt vooraf breed draagvlak verkregen voor de koers. Sluitstuk van dit participatietraject betrof het bieden van formele inspraak.

Het college wordt hierbij gevraagd akkoord te gaan met de geëvalueerde inspraakreacties en de Toekomstagenda ter besluitvorming aan de raad aan te bieden.

2. Context

Strategische kaders

- Coalitieakkoord 2014-2018 "Wij Maastricht!"
- Sociale Visie Maastricht 2030

Kaders Sociaal Domein

De zes gemeenteraden in Maastricht-Heuvelland hebben in 2014 de beleidskaders/-plan vastgesteld op basis waarvan ze de transformatie van het sociaal domein willen aanpakken. Het betreft hier:

- Beleidskaders Wmo 2015 (januari 2014) en addendum 2015 (oktober 2014; aanvulling op Beleidsplan Wmo 2012-2015 "Meer voor elkaar");
- Beleidskader Participatiewet Maastricht en 5 andere Heuvellandgemeenten (januari 2014);
- Beleidsplan Jeugd 2014-2018 Maastricht en 5 andere Heuvellandgemeenten.

In deze kaders, die indertijd opgesteld zijn per afzonderlijke decentralisatie c.q. wet, wordt de wijze beschreven waarop gemeenten hun inwoners in staat willen stellen om naar vermogen mee te doen in de samenleving. Bij meedoen gaat het bijvoorbeeld om werken, het organiseren/uitvoeren van en

deelnemen aan activiteiten en het onderhouden van sociale contacten. Wanneer een inwoner daar op eigen kracht niet toe in staat is, wordt ondersteuning georganiseerd langs vier dimensies:

- het versterken van de eigen kracht van mensen,
- de inzet van burgerkracht,
- het actief ondersteunen waar dat nodig is en
- het (tijdelijk) deels of volledig overnemen van de regie als het niet anders kan.

Wanneer we de mens centraal stellen in al ons denken en doen, is het logisch dat we kijken naar de bredere context waarbinnen de transformatie tot stand komt. Het is dan noodzakelijk integraal te werken en te denken. Het gaat dan onder meer om het verbinden van de (hierboven genoemde) beleidskaders Wmo, Participatiewet en Jeugdwet onderling met beleidskaders voor volksgezondheid, vrijwilligerswerk, passend onderwijs en ruimtelijke ontwikkeling. Maar bijvoorbeeld ook met thema's als armoedebestrijding, sporten en bewegen, verenigingen en het gemeenschapsleven.

Integrale aanpak 3D

Met de nu voorliggende Toekomstagenda is een nieuwe stap gezet in een integrale aanpak. De afzonderlijke beleidsplannen Wmo en Participatiewet – die expireren per 1 januari 2016 - zijn hiermee overbodig bevonden en worden opgenomen in de Toekomstagenda. Het reeds in 2014 vastgestelde beleidsplan Jeugd 2014-2018, dat zodoende parallel loopt aan de Toekomstagenda, is zo goed mogelijk geïntegreerd en zal vanaf 2018 ook volledig opgaan in de Toekomstagenda.

Naadloze aansluiting tussen expirerende beleidsplannen en Toekomstagenda 2022.

Voorgesteld wordt om de per 1 januari 2016 aflopende beleidsplannen (en daarmee de onderliggende Verordeningen/besluiten) te verlengen tot het moment dat de Toekomstagenda in werking treedt. Dit vanuit het oogpunt van transparantie van het gevoerde beleid door de gemeente, en om eventuele bezwaarprocedures te voorkomen tegen het afgeven van beschikkingen krachtens een verordening die gestoeld is op een verlopen beleidsplan(rechtmatigheid). Een naadloze overgang van de aflopende beleidsplannen (en onderliggende verordeningen/ besluiten) naar de Toekomstagenda Sociaal Domein is zodoende van belang. Het betreft hier een bevoegdheid van de gemeenteraad. In de raadsnota wordt daarom een beslispunt opgenomen met als strekking dat de gemeenteraad de vigerende beleidsplannen Wmo en Participatiewet (en daarmee de relevante verordeningen/ uitvoeringsbesluiten) verlengt tot het moment van besluitvorming over de Toekomstagenda. Ten aanzien van de Wmo gaat het dan om 1 beleidsplan, 1 verordening en 1 uitvoeringsbesluit. Bij de Participatiewet gaat het om een hele reeks aan documenten.

Het college wordt hierbij gevraagd de gemeenteraad te verzoeken om de einddatum van de vigerende beleidsplannen Wmo en Participatiewet te stellen op de datum dat de "Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022" wordt aangenomen.

3. Gewenste situatie

De "Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022" is het resultaat van een intensief samspraaktraject dat van maart t/m juli 2015 is doorlopen met inwoners van Maastricht-Heuvelland, bestuurders en raadsleden van de zes gemeenten, cliënten- en adviesraden en mensen

die werkzaam zijn in het sociaal domein. Met hen is gekeken naar de *Ervaringen*, de gewenste *Verbeteringen* en de mogelijkheden om te *Innoveren* in het sociaal domein; de zogenaamde EVI-aanpak. En met hun input is in samenspraak de Toekomstagenda ontwikkeld.

In de Toekomstagenda – waarin de Wmo 2015, de Jeugdwet en de Participatiewet integraal zijn benaderd – staat beschreven hoe gemeenten willen dat de regio Maastricht-Heuvelland er op sociaal gebied uitziet in 2022. De ‘stip op de horizon’ is hiermee bepaald, maar de weg ernaartoe is op dit moment nog niet duidelijk. Daarom wordt in voorliggend document (enkel) beschreven op welke manier de regio de transformatie van het sociaal domein in de jaren 2016- 2018 wil vormgeven en welke actieve rol gemeenten zien voor inwoners, maatschappelijke partners en henzelf.

De Toekomstagenda geeft hiermee een beeld van de opgave voor de komende twee jaren en de doelen en concrete resultaten die onze inwoners op 31 december 2018 zullen merken. De realisatie van deze doelen kan overigens in de zes gemeenten en zelfs in de diverse buurten, kernen en dorpen, verschillen. We sluiten namelijk aan bij wat er leeft op lokaal niveau en de energie en kracht die ter plekke aanwezig is. Daarbij zoeken we elkaar op en leggen we zoveel mogelijk verbindingen tussen burgers, informele en professionele organisaties en gemeenten, zodat we van elkaar kunnen leren.

Het betreft hier een (transformatie)proces dat reeds eerder in gang is gezet en dat ook de komende jaren nog veel inzet en energie zal vergen. Het voorliggende document kent daarmee ook geen grote nieuwe beelden, maar de veranderopgave heeft vanwege het doorlopen proces meer draagvlak en energie gegenereerd.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

De totale aanpak van de 3 decentralisaties in Maastricht-Heuvelland is gericht op het realiseren van een duurzame gezonde en leefbare samenleving. De gekozen vorm van regionale samenwerking draagt als duurzame samenwerkingsrelatie hieraan stevig bij .

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

Uitgangspunt bij het opstellen van de Toekomstagenda is dat de voorgestelde aanpak structureel binnen de beschikbare budgetten wordt uitgevoerd. De vertaling op jaarbasis vindt zijn beslag in de gemeentebegroting.

Nu de Toekomstagenda een integraal 3D-document is, is het een logische ontwikkeling om deze integraliteit ook toe te passen in de financiën. De komende periode wordt daarom gebruikt om te komen tot dit integrale 3D-budget.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

De zes gemeenten in Maastricht-Heuvelland zijn opnieuw gezamenlijk opgetrokken in dit traject om te komen tot een Toekomstagenda 2022. Er is gekozen voor een nieuwe aanpak – de zogenaamde EVI-methodiek – dat uitgaat van co-creatie en draagvlak aan de voorkant van het proces.

Het transitiejaar 2015 is bestempeld als periode om te *ervaren*, te *verbeteren* en te *innoveren* (EVI). Daarom hebben we in de maanden maart t/m juli samen met inwoners (vertegenwoordigers vanuit advies- en cliëntenraden), onze eigen medewerkers, medewerkers van maatschappelijke partners, raadsleden en bestuurders gesprekken gevoerd over wat zij ervaren, belangrijk vinden voor verbetering en welke innovaties zij graag zouden zien. Zij hebben hiermee de Toekomstagenda 2022 mee ontwikkeld en mee geschreven. Dit document is vervolgens vrijgegeven voor formele inspraak.

Inspraak

Op 22 oktober 2015 heeft het college – samen met de colleges van de heuvellandgemeenten – de concept-Toekomstagenda vrijgegeven voor formele inspraak. Wij ontvingen van een groot aantal adviesorganen en partijen een reactie. Zij hebben hiermee wederom een grote klus geklaard, waarvoor wij hen zeer erkentelijk zijn. De reacties laten ook de grote betrokkenheid zien in onze regio. Insprekers hebben zich moeite getroost om de gemeenten te voorzien van bruikbare praktische adviezen, suggesties voor de te volgen werkwijze en ook waarschuwingen voor passages die mogelijk verkeerd kunnen worden geïnterpreteerd door de lezer. En door de tekstsuggesties is de Toekomstagenda die nu voorligt bovendien leesbaarder geworden. De inspraakreacties hebben evenwel niet geleid tot fundamentele wijzigingen in de Toekomstagenda (ten opzichte van de inspraakversie).

De vragen en opmerkingen vallen grofweg in vier categorieën uiteen:

- Vragen en opmerkingen die in de Toekomstagenda 2022 zijn verwerkt (**Geel** gearceerd in bijgevoegde geëvalueerde inspraakreacties);
- Vragen en opmerkingen die worden meegenomen in het vervolgproces, o.a. het Actieplan. (**Groen** gearceerd in bijgevoegde geëvalueerde inspraakreacties);

- Opmerkingen die niet zijn verwerkt of worden meegenomen;
- Opmerkingen die we voor kennisgeving aannemen.

Daarnaast is de Toekomstagenda op basis van voortschrijdend inzicht aangepast, in zoverre dat het college voorstelt¹ om het moment waarop resultaten merkbaar moeten zijn, te verschuiven van 1 januari 2018 naar 31 december 2018. Deze aanpassing is eveneens opgenomen in de Toekomstagenda.

Het college wordt gevraagd in te stemmen met de geëvalueerde inspraakreacties op de “Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022” en deze reacties ter kennisgeving aan te bieden aan de gemeenteraad.

Daarnaast wordt het college gevraagd om in te stemmen met het ter besluitvorming aanbieden aan de gemeenteraad van de “Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022”

11. Voorstel

Beslispunten

1. In te stemmen met de geëvalueerde inspraakreacties op de “Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022”
2. In te stemmen met bijgevoegd raadsvoorstel en daarmee de gemeenteraad te verzoeken:
 - a) De “Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022” vast te stellen.
 - b) Kennis te nemen van de geëvalueerde inspraakreacties op de “Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022”.
 - c) De einddatum van de vigerende beleidsplannen Wmo en Participatiewet te stellen op de datum dat de “Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022” wordt vastgesteld.

¹ Besluit PHO d.d. 25 november 2015

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Wat	Wanneer		
Besluitvorming colleges; vaststellen Toekomstagenda en vrijgeven voor inspraak	06-10-2015 en/of 13-10-2015		
Formele inspraaktermijn	22-10-2015 tot 25-11-2015		
Geëvalueerde inspraakreacties en aangepaste versie Toekomstagenda in DG/PHO	2-12-2015		
Besluitvorming Toekomstagenda colleges	15-12-2015		
Besluitvorming Toekomstagenda Commissies/Raden	Eijsden-Margraten		02-02-2016
	Gulpen-Wittern	ntb	ntb
	Maastricht	05-01-2016 (stadsronde)	19-01-2016 (raadsronde en raadsvergadering)
	Meerssen		28-1-2016
	Vaals	ntb	ntb
	Valkenburg		15-02-2016

Collegevoorstel

Vervolg: het Actieplan

De concrete uitwerking van hetgeen bepaald is in de Toekomstagenda, wordt opgenomen in een onderliggend *Actieplan*, dat in een later stadium door het college wordt vastgesteld. Externe partijen (met name cliëntenraden) hebben veel belangstelling getoond voor deze nadere uitwerking. Zij worden dan ook actief betrokken bij het opstellen van dit Actieplan. Insprekende partijen vragen ons hierbij zorgvuldigheid vóór snelheid te laten gaan, zodat wij voor het opstellen van het Actieplan voldoende tijd zullen nemen en daarbij ook alert zullen zijn op een goede prioritering en fasering van in te zetten acties. Begin 2016 starten wij – in samenspraak – met het opstellen van dit Actieplan.